

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Oslo 16.april 2012
Ref; mb.

Vedr. Høring av forslag til endringer i tobakksskadeloven.

NHO Reiseliv har i overkant av 2300 medlemsbedrifter fra forskjellige deler av reiselivet. Hovedvekten av medlemstygden består av overnattings- og serveringssteder.

Vi viser til høringsbrev fra departementet av 13. januar då, med frist for høringsuttalelse satt til 20. april.

NHO Reiseliv avgrensar sin høringsuttalelse til de områder i høringsnotat som berører vår medlemsmasse spesielt, samt til noen av de spørsmålstillinger departementet har bedt om konkret innspill på.

Ad. Pkt 3 – Tiltak for å begrense ungdoms tilgang til tobakk.

Aldersgrensen for å kjøpe tobakksvarer i Norge er 18 år. I høringsnotatet viser departementet til undersøkelser som avdekker at "aldersgrensen i for liten grad håndheves av utsalgsstedene".

Departementet foreslår en bevillingsordning for salg av tobakk på linje med alkohollovens system for salg/skjenking av alkohol. Forslaget er begrunnet med hensynet til en effektiv kontrollordning med aldersgrensen.

NHO Reiseliv støtter ikke et slikt forslag. En bevillingsordning med utgangpunkt i tilsvarende system som for salg/skjenking av alkohol, vil etter vår oppfatning bli svært byråkratisk og ressurskrevende. Samtidig kan vi ikke se at formålet kan forsvare en slik omfattende bevillingsordning, og det er et åpent spørsmål om det vil ha en virkning av betyding.

Vi kan heller ikke se behovet for at det skal stilles vandelskrav (uklanderlig vandel) til bevillingshaver og personer med vesentlig innflytelse på virksomheten, selv om vandelskravene er begrenset til lovgivning som har sammenheng med tobakkslovens formål.

Vi kan heller ikke se at det skal være nødvendig å innføre nye begreper som styrer og stedfortreder i denne sammenheng.

NHO Reiseliv har bred erfaring fra vandelskravvurderingene både i serveringsloven og i alkoholloven. Enkeltaker har vist at det til tider er svært ressurskrevende saker der vandelen for de involverte skal vurderes. Med den erfaring vi har fra slike saker, er det ikke å anbefale at det innenfor tobakk-området innføres en tilsvarende ordning.

I overnattings- og serveringssteder er tilbudet av tobakksvarer et rent servicetilbud. I og med at det skjenkes alkohol er det allerede en bevillingsordning, der vandelskrav og krav til styrer og stedfortreder er ivarettatt. Det å pålegge en ny bevillingsordning burde da være unødvendig.

For det tilfelle at det omsettes tobakksvarer som er smuglet inn i landet, eller på annen måte ikke har gått igjennom de lovlige omsetningskanaler, er det egne lovbestemmelser som ivaretar slike tilfeller. Både tolloven og straffeloven har bestemmelser som kan benyttes.

Problemet er nok heller at eldre personer kjøper tobakksvarer til mindreårige, eller at det omsettes smuglervarer. Slike forhold vil imidlertid ikke avhjelpes gjennom en bevillingsordning.

For det tilfelle at det allikevel blir vedtatt en bevillingsordning slik som foreslått i høringsnotatet har vi følgende kommentarer til de spørsmålstillinger som departementet ber om tilbakespill på:

Bevillingsperiode.

NHO Reiseliv tiltrer forslaget om bevillingsperioden ikke skal være tidsbegrenset.

Søknad om bevilling.

Vi støtter forslaget om at de som ved innføringstidspunktet allerede selger tobakksvarer automatisk gis bevilling, og at virksomheter som ønsker å begynne å selge tobakksvarer etter innføringstidspunktet må søke om dette.

Vi tiltrer imidlertid ikke forslaget om at de som innen tre måneder ikke har sendt inn de avkrevde opplysninger mister sin rett til å omsette tobakksvarer.

Det er i dag ingen bevillingsordning. At oversittelse av en frist skal tilsi at man mister retten til å selge tobakksvarer, gir etter vår oppfatning en urimelig konsekvens.

Det kan tenkes forhold som gjør at virksomhetene ikke rekker å sende inn opplysninger innen den fastsatte frist, eller det kan oppstå utfordringer knyttet til de opplysninger som kreves innsendt. Vi foreslår at fristen utvides til minst 6 måneder fra innføringstidspunktet for bevillingsordningen.

Kommunens skjønnsutøvelse

Vi støtter forslaget om at bevillingssøkeren gis en rett til tobakksbevilling. Vi kan ikke se at det skal være behov for en skjønsmessig vurdering fra kommunens side i denne sammenheng.

Krav til vandel.

NHO Reiseliv kan ikke se at det er grunnlag for å utforme et regelverk der det utformes vandelskrav for å selge tobakksvarer.

For det første vil både dagligvareforretninger med salgsbevilling for alkohol og serveringssteder med alkoholbevilling allerede være underlagt vandelskrav. Det bør være unødvendig med ytterligere vandelsvurderinger for salg av tobakksvarer.

For det andre legges det i tilfelle til rette for et ressurskrevende arbeid og byråkrati for å sjekke ut om vandelskravene er oppfylt. Vi kan ikke se at formålet med bevillingsordningen bør avstedkomme vandelskrav.

For det tredje tilsier erfaring med vandelskrav i forbindelse med alkoholloven at det kan oppstå en rekke (unødvendige) utfordringer som viser seg å gi ressurskrevende utfordringer både for myndighetene og virksomhetene.

Saksbehandling.

NHO Reiseliv støtter ikke departementets forslag om unntak fra tjenestelovens § 11.

Formålet med en bevillingsordning er som nevnt å hindre salg av tobakksvarer til mindreårige. Det må legges til grunn at de som søker om å få tildelt bevilling for salg av tobakksvarer er kjent med forbudet om å selge tobakksvarer til mindreårige. Vi kan vanskelig se at departementets argumentasjon om at et unntak fra tjenestelovens § 11, tilfredsstiller kravet for unntak med utgangspunkt i at dette ligger innenfor " tvingende almene hensyn."

Styrer og stedfortreder.

Etter NHO Reiseliv sin oppfatning er det unødvendig å stille krav til en egen kunnskapsprøve for å kunne selge tobakksvarer.

Med utgangspunkt i formålet med bevillingsordningen – hindre salg av tobakksvarer til mindreårige – er forslaget om en egen kunnskapsprøve helt unødvendig. Orientering om forbud mot salg til mindreårige kan gis uten at det skal etableres ressurskrevende instrumenter for å formidle dette enkle budskap.

Finansiering.

NHO Reiseliv har forståelse for at en bevillingsordning blir gebyrbelagt, og at dette betales av de virksomheter som omfattes av ordningen.

Det vil der i mot etter vår oppfatning bli sterkt urimelig dersom f.eks. omsetning av tobakksvarer innenfor overnatting- og serveringsnæringen - der slik omsetning bare er et servicetilbud med minimalt omfang - skal gebyr belegges på samme nivå som kiosk og butikksalg.

Overgangsperiode.

Som allerede nevnt er NHO Reiseliv i mot at det innføres en egen bevillingsordning for omsetning av tobakksvarer.

Dersom en slik ordning allikevel blir en realitet, er det viktig med en lang overgangsperiode etter lovendringene for at både virksomheten og kommunen skal kunne innrette seg.

12 måneder kan synes noe kort tid for kommunene å kunne tilrettelegge for et nytt system.

Ad Aldersgrense og daglig tilsyn.

NHO Reiseliv støtter forslaget om at salg av tobakksvarer kun kan foretas av personer som selv er fylt 18 år.

Ad pkt 4 – Tobakksfrie arenaer og vern mot passiv røyking.

NHO Reiseliv er enig med departementet når det gjelder begrunnelsen for ikke å foreslå endringer i regelen om at minst halvparten av hotellrommene skal være røykfrie.

Det er en riktig oppfatning at flere og flere hoteller på eget initiativ avsetter stadig færre rom til røykere. På den annen side er det imidlertid fremdeles behov for å ha muligheten til å tilby røykere slike rom.

Røykerom på arbeidsplasser mm.

NHO Reiseliv kan ikke se at det er behov for å oppheve § 12, annet ledd. Det må kunne legges til grunn at det først og fremst er røykere som oppsøker denne muligheten, slik at argumentasjonen om bedre kunnskap om helsefarer ved passiv røyking er mindre relevant i denne sammenheng.

NHO Reiseliv har heller ikke registret at det i den offentlige debatt er fremkommet sterke argumenter for å oppheve nåværende mulighet for å tilrettelegge for røykere, slik § 12, annet ledd gir muligheten for.

Håndheving av røykeforbudet på serveringssteder.

NHO Reiseliv støtter departementets argumentasjon for at det ikke foreslås et totalforbud mot røyking på uteservering.

Som det fremgår av vårt brev til departementet av 30.3.2009 innser vi at håndhevingen av dagens regelverk er en utfordring for tilsynsmyndighetene, og at sentrale retningslinjer om røyking på uteservering vil kunne være en løsning på denne utfordringen.

Det foreligger i dag en viss innarbeidet praksis på området, jfr. Arbeidstilsynets retningslinjer. Denne praksis bør kunne danne et greit utgangspunkt for et videre arbeid med sentrale retningslinjer.

NHO Reiseliv støtter ikke forslaget fra Helsedirektoratet om å innføre buffersoner. Vi oppfatter direktoratets forslag slik at det i tilfelle skal angis en viss avstand fra inngangen til et serveringssted hvor det skal være forbudt å røyke, samtidig som en slik avstand skal gjøre det umulig å etablere uteområder hvor det kan røykes. Etter vår oppfatning vil dette bare medføre at eventuelle problemer flyttes noen meter.

NHO Reiseliv støtter derfor ikke et slikt forslag.

Departementet ber videre om høringsinstansenes syn på forslag til en definisjon av uteområder i § 2, 11 ledd i denne forbindelse.

Etter vår oppfatning er forslaget upresist. Slik vi forstår forslaget må da røykerne vekk fra serveringsstedets egen eiendom, og over til "naboen" for å røyke. For de fleste serveringssteder vil dette være fortauet på utsiden som er kommunal grunn.

Ad Tobakksbruk i arbeidstiden.

NHO Reiseliv støtter departementets forslag om ikke å lovfeste et påbud om tobakksfri arbeidstid.

Ad. Tobakkssurrogater og tobakksimitasjoner.

Departementet henviser til et nytt fjerde ledd i § 12. I det høringsnotat som NHO Reiseliv har hatt tilgang til, fremkommer ikke et nytt § 12, fjerde ledd.

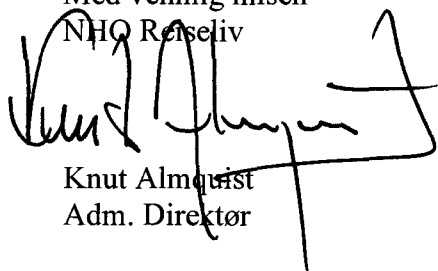
Vi forstår imidlertid at meningen med et nytt ledd i § 12 skal være å forby bruk av f.eks elektroniske sigaretter på lik linje med røyk.

NHO Reiseliv er av den oppfatning at det ikke foreligger tilstrekkelig forskning som påviser helseskader ved "passiv røyking" fra slike produkter.

Flere av disse produktene, er etter hva vi forstår, røykeavvenningsprodukter på lik linje med nikotinplaster og nikotintyggegummi.

Med dette som utgangspunkt er NHO Reiseliv således i mot at det innføres et forbud mot slik bruk på det nåværende tidspunkt.

Med vennlig hilsen
NHO Reiseliv

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Knut Almquist', written over the printed name and title.

Knut Almquist
Adm. Direktør

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Magne Braadland', written over the printed name and title.

Magne Braadland
Advokat